

Bölüm 10

TÜRK POLİS TEŞKİLATI YÖNETİCİSİ YÖNÜNDEN LİDERLİKTE DAVRANIŞSAL KURAMLAR¹

Cemal ÖZTÜRK²

Giriş

Polis hizmetleri kamu hizmetleri içerisinde diğer hizmetlerin yapılmasında öncül bir konumda olması asabiyle farklı bir yere sahiptir. Polislik hizmetleri bir kamu hizmeti kolu olarak genel yönetim ve kamu yönetimi kurallarına göre hareket etmektedir. Yöneticileri de Türkiye'deki liderlik önündeki engeller nedeniyle sadece yöneticilik yapmaktadırlar. Ancak son dönem dünyadaki gelişmeler, sınırların kalkması, küreselleşme, bilgi teknolojileri, bilgisayar ve internetteki gelişmeler ve devam eden hızlı teknolojik gelişmeler artık yöneticilerin lider yöneticiler olması gerektiği fikrini hafızalara kazıtmaktadır.

Yönetici belli görevi, normlarda belirlendiği şekliyle yerine getirir ya da getirtirken, lider amaç ve hedeflere ulaşma ve onları belirleme de çok daha esnek, değişimlere açık, geleceği ön görüp vizyon ve strateji belirleyen, hayal kurup risk alabilen, duygusal ve sosyal zekayı kullanabilen yenilikçi kişiler olmaktadır. Yöneticiler yönetimin fonksiyonlarını yerine getirirken sıradan, geleneksel hareket etmekte liderler ise farklı, değişik, alışılmışın dışında hareket tarzları gösterebilmektedir.

Meslekler ya da kamu hizmetlerinin personel ve görev özellikleri ortaya konursa, o alana uygun yöneticilerin liderlik yapıp-yapamayacakları ya da ne tür tarzları gösterebilecekleri ortaya çıkacaktır.

Bizden buradan hareketle polislik hizmetlerinin, Türk Emniyet Teşkilatının görev ve personel özellikleri belirleyip devamında bu çalışma açısından Liderlik Davranışsal Yaklaşımları irdelleyip hangi tarzların Emniyet hizmetlerinde uygulanabilirliğini bulma gayreti göstermekteyiz. Bu gayeye dönük olarak gerekli araştırmalar yapıp bilgiler toparlandıktan sonra analizler yapılacaktır.

Araştırma yöntemi olarak Betimsel-tarama modeli ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada Veri/ Bilgi Toplama Yöntemi olarak; tarama yöntemleri kullanılmıştır. Amaca yönelik olarak basılı, dijital ve internet üzerindeki kaynaklar, yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır. Sonuç bölümünde polis yönetimi için uygun olan liderlikte davranışsal teoriler ve uygun yönleri ortaya konmaktadır. Yöntem

¹Bu çalışma, Bu çalışma, 27-28 Haziran 2018 tarihlerinde Bandırma-Balıkesir'de düzenlenen International Conference on Empirical Economics and Social Sciences isimli kongrede sunulmuş olan "Liderlikte Davranışsal Teorilerin Polis Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi" adını taşıyan bildirinin değiştirilmiş ve geliştirilmiş halidir.

²Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi, cozturk@beu.edu.tr Orcid No:0000-0003-3607-1356

yönetimde yüksek, sistem 1 ve sistem 2 tipi bir yönetimde ise düşüktür Bu çalışmaya göre, demokratik liderlik verimliliği artırmaktadır. 5. X ve Y Teorilerine göre, liderin göstereceği davranış, çalışanlarını algılama tarzı ve görüş şekliyle ilgilidir. Burada örgütsel verimliliği arttırmak, kurum ve çalışanlar açısından amaçlara ulaşmak için destekçi ve çalışan odaklı olmak gerekmektedir. X teorisinde kurumdaki başarısızlığın sebebi çalışanken, Y teorisinde ise yönetimdir. Lider sahip olduğu insan davranışları hususundaki inanç ya da varsayımlara göre X ya da Y davranışını göstermektedir.

Her iki boyutun tek tek ya da birlikte uygulanıp başarılı olunabileceğini savunan Ohio Üniversitesi Çalışmaları ve verimlilik için her iki boyutun birlikte yürütülmesi gerektiğini savunan Liderlik tarzı Modeli dışındaki diğer üç davranışsal yaklaşım göstermektedir ki, liderler veya lider yöneticiler olarak çalışanlara ya da memurlarınıza ne kadar değer verirsiniz, çalışanlarla ilişkiye, anlayışa, katılıma ne kadar değer verirsiniz, amaçlara ulaşma, verim ve örgüte bağlılık dolayısıyla da başarı o kadar artacaktır. Emniyet teşkilatımız ve yaptığı hizmetler ile personeli yapı olarak bilimsel ve rasyonel yürütülmemesi felaket getirebilecek teşkilatlardan biridir. Şüphesiz ki bu kadar önemli görevi, çoğunluk olarak cansiperane yapan bu teşkilat personeli, kendi ve kurumlarının amaçları, örgütsel bağlılık ve motivasyon için kendilerine çalışan odaklı, anlayışlı, onları kararlara katan, vizyonu olup kendilerine açık edebilen, gelişim ve değişime, özgüvenli ve dürüst, iletişime ve ilerlemeye açık ve elbette faydalı işler yapan lider yöneticileri istemektedir ve bunu çoktan hak etmişlerdir.

Kaynakça

- Aslan, Ş. (2013), Liderlik Kuramları, Konya: Eğitim Yayınları.
- Asunakutlu, T. (2001), "Klasik ve Neo-Klasik Dönemde Örgütsel Güvenin Karşılaştırılması Üzerine Bir Deneme". Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (5), 0-0. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/musbed/issue/23531/250717>
- Aşan, Ö. & Aydın, E. M. (2006). Örgütsel Davranış. (Ed. H. Can), İstanbul: Arıkan Yayınları.
- Aydın, A. H. (2003) "Polisin Güncel Sorunları: Bir Neden-Sonuç Analizi", Polis Bilimleri Dergisi, C.5, S.3-4, 1-12.
- Aydın, A. H. (2006) Kamu Yönetimi ve Polis, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Budak, G. (2009), İşletme Yönetimi, İzmir: Barış Yayınları.
- Coşan, P. E. & Gülova, A. A. (2014), "Örgütsel Demokrasi", *Yönetim Ve Ekonomi*, 21 (2), ss.231-248.
- Çolak, M. (2015), Çalışma Hayatında Liderlik, Bursa: Ekin Yayınları.
- Dönmez, G. (2016) Milletvekilliği Statüsünün Kazanılması ve Sona Ermesi, Ankara: Adalet Yayınları.
- Efil, İ. (2004), İşletme Yönetimi: Yönetim Düşüncesi Fonksiyonları ve Yeni Yönetim Teknikleri, İstanbul: Aktüel.
- Fidanboy, C. Ö., Alan, H. & Yeloğlu, H.O. (2012), "Performans Değerlendirmelerine Paradigmatik Bir Bakış: Yönetici Ve Çalışan İlişkileri Açısından Epistemolojik Bir İnceleme", *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 75-90.
- Gülner, B. (2007), Örgütlerde İletişim ve İş Doyumu, İstanbul: L-T Literatür.
- Güney, S. (2007), Yönetim ve Organizasyon, (Ed. Salih Güney), Ankara: Nobel Yayınları.
- Memiş, M. Ü. (2006), "İç Denetimin Yönetim Fonksiyonlarının Yerine Getirilmesindeki Rolü: Türkiye'deki Büyük İşletmeler Üzerinde Bir Saha Araştırması", Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Öztürk, C. (2016) "Neo Klasik Yönetim Kuramlarından Argyris'in Olgunlaşamama Teorisine Davranışsal Liderlik Yaklaşımlarından Çözümler". International Congress of Management, Economy and Policy-ICOMP'16, Bildiriler Kitabı Cilt 2, (Ed.Seyfettin Erdoğan vd), 1708-1718, Kocaeli.
- Öztürk, C. (2018). Polis Yönetimi, Bursa: Ekin Yayınları.

Öztürk, C. ve Öztürk, S. (2017). "Lider Yönetici Önünde Engel Olarak Terörizm ve Afet Yönetimi", Sosyo-ekonomik Stratejiler II: İşletme, (Ed. Gürkan Hasit, Hakkı Çiftçi, Mehmet Emin Merter), 51-59, Londra: Ijopec Publication.

Riggio, R. E. (2014), Endüstri ve Örgüt Psikolojisine Giriş, Ankara: Nobel Yayınları.

Şahin, Y. (2015), Yönetim Bilimi ve Türk Kamu Yönetimi, 6B, Bursa: Ekin Yayınları.

Şimşek, M., Şerif, T. A. & Adnan Ç. (2003), Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış, Konya: Adım Matbaacılık.

Ulukuş, K. S. (2016) "Motivasyon Teorileri Ve Lider Yöneticilik Unsurlarının Bireylerin Motivasyonu-na Etkisi", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 25, ss. 247-262.

Yavuz, M. (2009), "Okul Müdürlerinin Yönetimle İlgili Görüş ve Uygulamalarının Yönetim Kuramları Bakımından Değerlendirilmesi", *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7 (18), 121-155.

EGM Performans Programı (2018). EGM 2018 Yılı Performans Programı, (03.06.2018 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/Documents/2018%20Y%C4%B1%C4%B1%20Performans%20Program%-C4%B1.pdf> adresinden ulaşılmıştır).

EGM (2018). EGM Birimleri, (03.06.2018 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/Sayfalar/EGM-Birimler.aspx> adresinden ulaşılmıştır).

EGM Yapısı (2018). EGM Organizasyon Yapısı, (3.06.2018 tarihinde <https://www.egm.gov.tr/sayfalar/organizasyon-yapisi.aspx> adresinden ulaşılmıştır).

EGM Yönetmelik (2018). Emniyet Hizmetleri Sınıfı Branş Yönetmeliği, (21.11.2017 tarihinde <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.15222&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=emniyet>, adresinden ulaşılmıştır).

İçişleri Bakanlığı (2018). İçişleri Bakanlığı Teşkilat Yapısı, (20.11.2014 tarihinde http://www.icisleri.gov.tr/default.icisleri_2.aspx?id=7222, adresinden ulaşılmıştır).

PAEM (2018). Polis Akademisi Başkanlığı Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Giriş Ve Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, (12.11.2017 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150716-4.htm> adresinden ulaşılmıştır).

PVSK (2018). Polis Vazife Ve Salahiyet Kanunu, (21.11.2017 tarihinde www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat-Metin/1.3.2559.doc, adresinden ulaşılmıştır).

PYÖK (2018). Polis Yüksek Öğretim Kanunu, (12.11.2017 tarihinde <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4652.pdf> adresinden ulaşılmıştır).